

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΒΙΒΛΙΟ Β΄ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
(ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ, ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ, ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ)

➤ Ξενοφώντος «Ελληνικά» 2, 2, 1-4

1. Ἐπει δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες. Οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι.

2. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα ποῦ ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, δίδουσι ἐκεῖσε μόνον πλεύουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὄσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

3. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

4. Τῇ δ' ὕστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἣ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίξειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να αναγνωρίσετε πλήρως τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου με έντονη γραφή.
2. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους ὀρους του κειμένου.
3. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους των παρακάτω ουσιαστικών / αντωνυμιών / επιθέτων / επιρρημάτων του κειμένου:

τοὺς φρουροὺς (δοτική ενικού):

ὑποσπόνδους (ονομαστική πληθυντικού θηλυκού γένους):

τινά (την ίδια πτώση του άλλου αριθμού):

πλείους (δοτική πληθυντικού ίδιου γένους):

τό ἄστυ (ονομαστική πληθυντικού):

θᾶπτον (τον υπερθετικό βαθμό του επιρρήματος):

τὰς ναῦς (κλητική ενικού):

νυκτός (αιτιατική ενικού):

οἰμωγή (ονομαστική πληθυντικού):
 τῶν τειχῶν (δοτική ενικού):
 οὐδείς (γενική ενικού):
 μᾶλλον (το θετικό βαθμό του επιρρήματος):
 πολλούς (τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό βαθμό):
 ἐκκλησίαν (δοτική πληθυντικού):
 τοὺς λιμένας (δοτική ενικού):
 τὰ τείχη (γενική πληθυντικού):
 τὴν πόλιν (κλητική ενικού):

4. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των παρακάτω ρηματικών τύπων: ὑπεδέχοντο, ἔφυγον, ἐγένοντο, ἀπέπεμπε(ν), καταλιπών, ἀφικομένης, ἐλέγετο, πείσεσθαι, νομίζοντες, ἐποίησαν, παρασκευάζειν.
5. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση των παρακάτω ρημάτων: ἔφυγον, ἐγένοντο, ἴδιοι.
6. ἔσεσθαι, παραγγέλλων, νομίζοντες, κρατήσαντες: να κλίνετε την οριστική μέλλοντα των παραπάνω ρηματικών τύπων στη φωνή που βρίσκονται.
7. Να γράψετε δύο παράγωγες λέξεις της νεοελληνικής (μία απλή και μία σύνθετη) για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: κατεστήσατο, διδούς, ἐλέγετο, ἐποίησαν, παρασκευάζειν.

➤ Ξενοφώντας «Ελληνικά» 2, 2, 16-19

16. Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πεμφοθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῖτον ἅπαντα ὅ,τι τις λέγοι ὁμολογήσειν.

17. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύοι εἰς Λακεδαίμονα ἵεναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτῳρ δέκατος αὐτός.

18. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου.

19. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἣ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να αναγνωρίσετε πλήρως τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου με έντονη γραφή.

2. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους του κειμένου.
3. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους των παρακάτω ουσιαστικών / αντωνυμιών / επιθέτων / επιρρημάτων του κειμένου:

πίστεως (δοτική πληθυντικού):

μήνας (δοτική ενικού):

τὸν σῆτον (ονομαστική πληθυντικού):

ἐκκλησία (αιτιατική πληθυντικού):

ταῦτα (γενική ενικού θηλυκού γένους):

πρεσβευτής (γενική πληθυντικού):

αὐτοκράτωρ (κλητική ενικού):

πολέμου (δοτική πληθυντικού):

τίνι (δοτική πληθυντικού):

μάλιστα (το συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος):

πολλοί (τον ίδιο τύπο στο συγκριτικό βαθμό):

τῶν Ἑλλήνων (γενική ενικού):

4. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των παρακάτω ρηματικών τύπων: **βούλονται, πέμψαι, πεμφθεῖς, ἤρέθη, ἀποκρίναιτο, καλεῖν, ἀντέλεγον.**
5. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση των παρακάτω ρημάτων: **εἶπε(ν), βούλονται, ἀντέχουσι(ν), κατέχει, ἔπεμψε, ἀποκρίναιτο, ἐποίησαν.**
6. **ἤρέθη**: να κλίνετε τον αόριστο β΄ της οριστικής στη φωνή που βρίσκεται.
7. **ἐποίησαν**: να κλίνετε τον παρατατικό και να γράψετε το β΄ ενικό και το β΄ πληθυντικό της προστακτικής στη φωνή που βρίσκεται.
8. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου σχετίζονται ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις της νεοελληνικής: **παράλειψη, εισαγγελίας, συντριβή, κλήση, αφαίρεση.**

➤ Ξενοφώντας «Ελληνικά» 2, 2, 20-23

20. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται.

21. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ.

22. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῶ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην.

23. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' ἀλητριδῶν πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να αναγνωρίσετε πλήρως τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου με έντονη γραφή.
2. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους του κειμένου.
3. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους των παρακάτω ουσιαστικών / αντωνυμιών / επιθέτων του κειμένου:

μεγίστοις (τον ίδιο τύπο στο συγκριτικό βαθμό):

τά τεῖχη (δοτική ενικού):

τὰς ναῦς (ονομαστική πληθυντικού):

θάλατταν (γενική ενικού):

πρέσβεις (κλητική ενικού):

ἄπρακτοι (αιτιατική πληθυντικού θηλυκού γένους):

τῶ λιμῶ (αιτιατική ενικού):

πλειόνων (κλητική ενικού θετικού βαθμού):

πολλῇ (τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό βαθμό):

προθυμία (ονομαστική πληθυντικού):

ἐκείνην (αιτιατική πληθυντικού ίδιου γένους):

4. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των παρακάτω ρηματικών τύπων: **γενομένοις, νομίζοντας, φοβούμενοι, ἀπήγγελον, πείθεσθαι, δέχεσθαι**.
5. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση των παρακάτω ρημάτων: **ἡγῶνται, ποιοῖντο**.
6. **ἔφασαν**: να κλίνετε την οριστική ενεστώτα.
7. Να γράψετε δύο παράγωγες λέξεις της νεοελληνικής (μία απλή και μία σύνθετη) για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἡγῶνται, ἐπανεφέρον, ἀπήγγελον, δέχεσθαι**.

➤ Ξενοφώντος «Ελληνικά» 2, 3, 50-51

50. Ὡς δ' εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύζοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν

ήγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξήλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις.

51. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὃ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν».

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να αναγνωρίσετε πλήρως τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου με έντονη γραφή.
2. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους του κειμένου.
3. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους των παρακάτω ουσιαστικών / αντωνυμιών / επιθέτων / επιρρημάτων του κειμένου:

δήλη (δοτική ενικού αρσενικού γένους):

εὐμενῶς (το συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος):

τὰ ἐγχειρίδια (αιτιατική ενικού):

προστάτου (ονομαστική πληθυντικού):

ἡμῖν (την ίδια πτώση του άλλου αριθμού):

ἄνδρα (κλητική ενικού):

μηδένα (δοτική ενικού):

τῆς ψήφου (αιτιατική πληθυντικού):

τοῦ καταλόγου (γενική πληθυντικού):

ἡμεῖς (τον ίδιο τύπο στο β' πρόσωπο της αντωνυμίας):

4. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των παρακάτω ρηματικών τύπων: εἰπὼν, ἐπαύσατο, ἐγένετο, ἡγησάμενος, ἔχοντας, ὀρῶν, ἀποθνήσκειν.
5. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση των παρακάτω ρημάτων: ἐπαύσατο, ἐγένετο, ἐπιτρέψοι, ἐκέλευσε.
6. θανατοῦμεν: να κλίνετε την οριστική ενεστώτα και παρατατικού.
7. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου σχετίζονται ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις της νεοελληνικής: **υπεροχή, προτροπή, όραση, αθάνατος, έπος.**

➤ Ξενοφώντας «Ελληνικά» 2, 3, 52-55

52. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὧ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίας εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὄν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι.

53. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὧ ἄνδρες καλοὶ ἀγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γιγνώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου».

54. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκκριμένον κατὰ τὸν νόμον.

55. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἔνδεκα] οὗ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να αναγνωρίσετε πλήρως τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου με έντονη γραφή.
2. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους του κειμένου.
3. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους των παρακάτω ουσιαστικών / αντωνυμιών / επιθέτων του κειμένου:

ταῦτα (ονομαστική πληθυντικού αρσενικού γένους):

πάντων (δοτική ενικού θηλυκού γένους):

ὄνπερ (γενική ενικού ίδιου γένους):

νόμον (αιτιατική πληθυντικού):

τὴν κρίσιν (γενική ενικού):

ἀδικώτατοι (τον ίδιο τύπο στο συγκριτικό βαθμό):

ἀσεβέστατοι (γενική ενικού θηλυκού γένους):

καλοὶ (ονομαστική πληθυντικού ουδετέρου γένους υπερθετικού βαθμού):

τό ὄνομα (δοτική ενικού):

ὁ κῆρυξ (δοτική πληθυντικού):

τοῖς ὑπηρέταις (κλητική ενικού):

4. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των παρακάτω ρηματικών τύπων: ἀκούσας, ἔγραψαν, κατακεκκριμένον, λαβόντες, ἀπαγαγόντες, δεῖ.
5. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση των παρακάτω ρημάτων: ἔγραψαν, πράττετε.
6. ἀγνοῶ, βοηθήσετε: να κλίνετε την οριστική ενεστώτα και παρατατικού και την υποτακτική ενεστώτα.

7. Να γράψετε δύο παράγωγες λέξεις της νεοελληνικής (μία απλή και μία σύνθετη) για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἔγραψαν, κατακεκριμένον, λαβόντες, ἀπαγαγόντες.**

➤ Ξενοφώντας «Ελληνικά» 2, 3, 55-56

55. Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοῦς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γιννόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν.

56. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλῃ τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κόνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτῖα τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξίολογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να αναγνωρίσετε πλήρως τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου με έντονη γραφή.
2. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους του κειμένου.
3. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους των παρακάτω ουσιαστικών / αντωνυμιών / επιθέτων του κειμένου:

ταῦτα (ονομαστική ενικού θηλυκού γένους):

τοῦ βωμοῦ (δοτική πληθυντικού):

ἀνθρώπους (κλητική ενικού):

ὁμοίους (δοτική ενικού ίδιου γένους):

πλήρες (δοτική ενικού αρσενικού γένους):

μεγάλῃ (αιτιατική ενικού αρσενικού γένους θετικού βαθμού):

τῇ φωνῇ (ονομαστική πληθυντικού):

τῷ καλῷ (δοτική ενικού ίδιου γένους στο συγκριτικό βαθμό):

ἀποφθέγματα (δοτική ενικού):

ἐκεῖνο (δοτική πληθυντικού θηλυκού γένους):

τὸ φρόνιμον (τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό βαθμό):

4. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των παρακάτω ρηματικών τύπων: **εἶχε(ν), γιννόμενα, ἀπήγαγον, ἔπασχε(ν), λειπόμενον.**
5. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση των παρακάτω ρημάτων: **ἀπήγαγον, λέγεται.**

6. **σιωπῶ, ἀγνοῶ:** να κλίνετε την ευκτική και προστακτική ενεστώτα.
7. **δηλοῦντα:** να κλίνετε την υποτακτική ενεστώτα.
8. **κρίνω:** να γράψετε το απαρέμφατο μέλλοντα και στις δύο φωνές.
9. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου σχετίζονται ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις της νεοελληνικής: **αντικατάσταση, παράλειψη, ερώτημα, συμμετοχή, άγνοια.**

➤ Ξενοφώντας «Ελληνικά» 2, 4, 18-19

18. Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθεῖη· «ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μέν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ».

19. Καὶ οὐκ ἐνεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκόλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να αναγνωρίσετε πλήρως τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου με έντονη γραφή.
2. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους του κειμένου.
3. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους των παρακάτω ουσιαστικών / αντωνυμιών / επιθέτων του κειμένου:

τοὺς ἐναντίους (ονομαστική πληθυντικού ίδιου γένους):

μάντις (γενική ενικού):

τις (ονομαστική πληθυντικού ουδετέρου γένους):

νίκη (δοτική πληθυντικού):

τὰ ὄπλα (αιτιατική ενικού):

τῇ διαβάσει (αιτιατική ενικού):

ἀρχόντων (δοτική ενικού):

τοὺς χιτῶνας (δοτική πληθυντικού):

οὐδενὸς (ονομαστική πληθυντικού):

τῶν πολιτῶν (ονομαστική πληθυντικού):

ἀλλήλοις (αιτιατική πληθυντικού ουδετέρου γένους):

4. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των παρακάτω ρηματικών τύπων: **δοκεῖ, ἐψεύσατο, ἀνέλαβον, ἐνίκων, κατεδίωξαν, ἀπέθανον, διελέγοντο.**
5. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση των παρακάτω ρημάτων: **ἐψεύσατο, ἀπέθανον, ἔλαβον.**
6. **πέσοι:** να κλίνετε την οριστική και την προστακτική αορίστου β'.
7. Να γράψετε δύο παράγωγες λέξεις της νεοελληνικής (μία απλή και μία σύνθετη) για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἐπιτίθεσθαι, μεταστραφείς, ἀνέλαβον, κατεδίωξαν.**

➤ Ξενοφώντας «Ελληνικά» 2, 4, 20-21

20. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγγορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.

21. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρώων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτὼ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να αναγνωρίσετε πλήρως τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου με έντονη γραφή.
2. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους του κειμένου.
3. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους των παρακάτω ουσιαστικών / αντωνυμιών / επιθέτων του κειμένου:

ὁ κῆρυξ (αιτιατική πληθυντικού):

εὐφωνος (ονομαστική πληθυντικού θηλυκού γένους):

ἄνδρες (κλητική ενικού):

ἱερῶν (αιτιατική πληθυντικού):

τῶν σεμνοτάτων (τον ἴδιο τύπο στο συγκριτικό βαθμό):

τῶν καλλίστων (αιτιατική ενικού θηλυκού γένους):

συστρατιῶται (γενική ενικού):

πολλοὶ (γενική ενικού ἴδιου γένους στο συγκριτικό βαθμό):

τὴν πατρίδα (δοτική πληθυντικού):

πλείους (κλητική ενικού ίδιου γένους στο θετικό βαθμό):

μησὶν (ονομαστική πληθυντικού):

πάντες (γενική πληθυντικού θηλυκού γένους):

ἔτη (δοτική ενικού):

4. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των παρακάτω ρηματικών τύπων: ὄν, ἔλεξε, ἀποκτεῖναι, γεγενήμεθα, κεκινδυνεύκαμεν, ἀμαρτάνοντες, ἀπεκτόνασι(ν), πολεμοῦντες.
5. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση των παρακάτω ρημάτων: ἔλεξε(ν), βούλεσθε, ἐποιήσαμεν.
6. κοινωνοῦμεν: να γράψετε το απαρέμφατο και το ουδέτερο γένος της μετοχής ενεστώτα.
7. ἀποκτεῖναι: να κλίνετε την οριστική μέλλοντα και αορίστου στη φωνή που βρίσκεται.
8. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου σχετίζονται ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις της νεοελληνικής: οικογένεια, πεποιθήση, συγκοινωνία, εμπόλεμος, αναίδεια.

➤ Ξενοφώντος «Ελληνικά» 2, 4, 22-23

22. Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὗς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ.

23. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσαν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνωσ ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να αναγνωρίσετε πλήρως τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου με έντονη γραφή.
2. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους του κειμένου.
3. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους των παρακάτω ουσιαστικών / αντωνυμιών / επιθέτων του κειμένου:

χαλεπώτατον (τον ίδιο τύπο στο συγκριτικό βαθμό):

ἀνοσιώτατον (ονομαστική πληθυντικού):

θεοῖς (αιτιατική ενικού):

πολλὰ (ονομαστική πληθυντικού ίδιου γένους στο συγκριτικό βαθμό):

οἱ ἄρχοντες (γενική ενικού):

τὸ ἄστυ (αιτιατική πληθυντικού):

ταπεινοὶ (αιτιατική ενικού θηλυκού γένους):

ἔρημοι (δοτική ενικού θηλυκού γένους):

ἕκαστοι (γενική ενικού ίδιου γένους):

τὴν πόλιν (αιτιατική πληθυντικού):

φυλῆς (γενική πληθυντικού):

4. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των παρακάτω ρηματικών τύπων: **παρέχουσι(ν), προσακούειν, ἐφοβοῦντο, ἐπίστευον, ἐδίδασκον, ἐψηφίσαντο, καταπαῦσαι, εἴλοντο.**
5. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση των παρακάτω ρημάτων: **παρέχουσι(ν), ἐψηφίσαντο, εἴλοντο.**
6. Να γράψετε δύο παράγωγες λέξεις της νεοελληνικής (μία απλή και μία σύνθετη) για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **πολιτεύεσθαι, ἔλεγε(ν), διαφέροντο, ἀνελογίζοντο.**